

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan sveder, izimki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravišтво je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 13.— Četrt leta . . gld. 3.30
Pol leta . . . „ 6.50 | Jeden mesec . . 1.10
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15.— Četrt leta . . gld. 4.—
Pol leta . . . „ 8.— | Jeden mesec . . 1.40

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziroma na dotično naročilo.

Upravišтво „Slovenskega Naroda“.

Rumunskega kralja potovanje.

Iz Italije, kjer je bival dije časa poleg boje svoje kraljevske soproge v Benetkah in pozneje v Palanzi in raznih gorenjeitalijanskih mestih, podal se je rumunski kralj Karol v Berlin. Akopram je povsem naravno in razumljivo, da je kralj posetil na živcih obolelo svojo soprogo v Italiji, katere bolezen nikakor ne spada v vrsto onih fingiranih bolezni, ki tako radi napadajo odlične državnike v trenutkih, ko jim je kaj jednacega v prilog, vendar se je že pri italijanskem potovanju ugibalo, je li nema to potovanje poleg čisto rodbinskih tudi še druge politične namene.

Ko je pa kralj Karol bil gost italijanskega kralja Umberta v Monzi skoraj ob istem času, ko se je tam mudil ruski minister Giers, začelo se je še bolj ugibati, kaj se je sklepalo pri tej priliki. Privrženci trojne zveze videli so v tem skoro že jasn dokaz, da Rumunija išče dotike s člani trojne zveze, da se hoče tesneje priklopiti tej zvezi in postaviti proti Rusiji, stari svoji zaveznici.

Ko se je pozneje raznesel glas, da iz Italije

pojde rumunski kralj v Berlin in na Dunaj, bilo je v očeh vseh prijateljev trojne zveze več nego gotovo, da se istinito Rumunija približuje zapadnim državam, da boče neverna postati stari svoji zaveznici, poleg katere se je tako slavno borila v turški vojni. A tudi potovanje v Berlin ni moglo preveriti onih, ki so bili nasprotnega mnenja. Ker je bil že na potovanju, podal se je kralj Karol v Nemčijo, da poseti najbližje svoje sorodnike v knežjem gradu v Sigmaringenu in sorodnike svoje soproge v Renski pokrajini. Kaj je torej bolj naravno, da je prišel tudi v Berlin, oziroma v Potsdam, kajti tudi na cesarskem dveru nemškem šteje sorodnike svoje.

Vender vsi ti razlogi neso zadostovali, konjekturalni politiki lotili so se z vso odločnostjo hvalnega predmeta in nemško časopisje začelo se je prav živahno baviti s tem uprašanjem ter pripisovati potovanju kralja Karola eminentno politične namene.

Ne bodemo rekli, da se ni govorilo v Berlinu, kakor morda že tudi poprej v Monzi, o političnih odnosih Rumunije nasproti Rusiji in državam trojne zveze, ali to so vse le pogovori, ki imajo bolj akademično vrednost, kajti v ustavnih državah ima sicer krona veliko upliva na politiko proti vnanjim državam, ravnati se ji je pa vendar v odločilnih trenutkih po javnem mnenju, katero navdaja večino prebivalstva.

Kako močno je tako javno mnenje, pokazala je celo v absolutni državi, kakor je Rusija, zadnja rusko-turška vojna. Miroljubni in krotki car Aleksander II. se ni mogel odločiti, da prime za orožje ter hiti na pomoč pod turško krutostjo vzdihajočim kristjanom, prisililo ga je na to javno mnenje, ki se je v celi Rusiji izražalo z upravo elementarno silo. Da je blagodušnost ruskega naroda žela le črno nazahvalnost, to ne spada semkaj. In tako tudi v Rumuniji ne bode odločeval samo kralj Karol, nego poslušati mu bode glas svojega naroda, ko se bode treba odločno postaviti na jedno ali na drugo stran.

Nekako nepričakovano došlo je včeranje telegrafično poročilo, da se rumunski kralj ne bode vrnil preko Dunaja domu v Bukurešt, nego da si je izbral železniško črto, ki vodi preko Budimpešte, kjer pa zdaj ne biva cesarski dvor avstrijski. Iz tega bi se dalo sklepati dvoje.

Ali se je hotelo v zadnjem trenutku s tem vreči vse dosedanje govorice o političnih namenih potovanja kralja Karola, ali pa se v Berlinu ne zdi merodajnim faktorjem potrebno, da bi rumunski kralj dogovarjal se osebno tudi na Dunajskem dvoru. Prvo zdi se nam bolj verjetno od drugega. Če bi bil kralj Karol potem, ko je občeval osebno z italijanskim kraljem in s cesarjem Viljelmom prišel še tudi na Dunaj, posetil bi bil res vse tri vladarje, katere spaja trojna zveza in le težko bi se dalo ugovarjati, da njegovo potovanje ni bilo eminentno političnega pomena. Izogivši se Dunaja, kamor ga ne kličejo nobene rodbinske razmere in kjer nema posetiti bližnjih svojih krvnih sorodnikov, odlomila se je ost vsem onim kombinacijam, ki so tako bujno se pojavljale v poslednjem času.

Drugo bilo bi razžaljivo za našo državo, ker toliko samostalnosti upamo vendar, da ima še Avstrija, da se v tako važnih zadevah ne bode ničesar sklepalo brez nje, nadejaje se, da ona bode itak pritrdila vsemu, kar bode dopadlo oholemu zavezniku ob Sprevi. Nemogoče bi se nam sicer to ne zdelo po mnogih skušnjah, katere imamo o tem, kako se nemški sosed meša celo v naše notranje zadeve, na katere skuša uplivati posredno ali neposredno.

Zatorej nam ugaja bolje prvo tolmačenje, ker se strinja z nazeri, ki jih imamo mi o ugledu naše države, katero ne zmatramo nikakor kot brezpogojno izvrševalko želj mogočne Germanije, ki se toliko trudi za naše prijateljstvo in se nam zdi verjetno, da potovanje kralja Karola ni imelo tako prononci-ranih namenov, kakor mu jih je podtikalo nemških sosedov časopisje v bujni svoji fantaziji.

LISTEK.

Znamenita drevesa.

(Dalje in konec.)

Mej najlepše velike hraste spada dolgoželodni hrast v Kaliforniji. Newberry piše, da je vsako tako drevo, katero je meril, jeden meter od tal imelo dva metra v premeru in bilo 25 metrov visoko. Tri ali štiri metre od tal deli se deblo na več vej, ki se vodoravno raztezajo 16 do 20 metrov daleč, tako da ima vsega drevesa senca 40 metrov v obsegu.

Aleksander Humboldt našel je 1800. l. na potu iz Turmera v Macary v Venezueli mogočno mimozo, katero so domačini „El Zamangs de Guayre“ imenovali in katera je vzbudila v njem veliko radost. Visoka bila je 18 metrov, deblo pa je imelo 3 metre v premeru. Štiri metre od tal je imela sedem velikanskih, skoro vodoravnih vej, katerih vsaka je bila do 30 metrov dolga, tako, da je krasno drevo imelo nad 200 metrov v obsegu in da se je v njegovi senci mogel razvrstiti batalijon vojakov.

Jako odlične po lepi rasti, velikosti in starosti so lipe. V Nemčiji je menda najlepša lipa v Neustadtu a. d. Kocher na Virtemberskem, ki ima

dva metra od tal še 10 metrov v obsegu in katera je s 115 stebri podprta. Njena senca ima 20 metrov v premeru. Že 1229. l. bila je močno drevo in 1408. l. rekalo se je o njej:

„Vor dem Thore eine Linde steht,
Die siebenundsechzig Säulen hat“.

Sicer je pa mogočnih in starih lip veliko po po svetu in težko bode določiti, kje je najlepša in najstarejša. Tudi vzhodna platana (Platanus orientalis) doseže izredno visokost.

Znane so krasne platane pri Dubrovniku in kažejo se kot posebna znamenitost. Še slavnije so pa platane v dolini Bujudere pri Carigradu. Sedem v korenini združenih debel, velečastne velikosti, dviga se pod imenom „sedem bratov“ v nebo. Obseg največjega debela ima 45 metrov. Deblo je votlo in duplina je toli prostorna, da more jezdec v njej svojega konja obrniti.

Dadwell piše o prastari platani na trgu mesta Kos, kateri se je vse čudilo. Vodoravne, daleč sezajoče veje podprte so s stebri in sohami od granita in marmorja. Nekdaj stalo je 40 prodajalnic v njeni senci. Odkar se je najmočnejša veja odlomila, ni drevo več senca prejšnjega.

Sredi gore Etne stoji velikansk kostanj „il castagno di cento cavalli“. Ko je kraljica Ivana Aragonaska iz Španske potovala v Italijo, pohodila je tudi Etno. Spremljalo jo je vse plemstvo

iz Catanee in ko je nastal dež, vedrila je z vsem spremstvom pod tem drevesom. Deblo ima 60 čevljev v obsegu, a ni jedno deblo, ampak cela skupina debel.

Najvišja drevesa, katera prekašajo celo Kalifornske smereke, so v Avstraliji. To je gumijevo drevo, Eucalyptus, ki je zadnji čas posebno radi tega na glasu, ker močvirja suši. Pemberton Walcott javlja o neki „Eucalyptus globulosa“, ki je bila 114 metrov visoka, a je veje imela stoprav 90 metrov od tal. Drevo bilo je toli mogočno, da so v njegovo votlino jahali lahko trije jezdec in se v njej s svojimi konji obrnili.

Baron F. Müller pripoveduje o drevesu „Eucalyptus amygdalina“, čegar deblo je imelo 33 metrov v obsegu in bilo 150 metrov visoko. Prve veje bile so 100 metrov od tal. Orjaško to drevo presega torej po svoji velikosti Strassburški zvonik in starodavno Cheopovo piramido. Eucalypti kaj hitro raste in Daguin fotografoval jo jedno drevo, katero je bilo 1867. l. usajeno, a je že 1885. l. bilo 30 metrov visoko in je imelo 1.25 m v premeru.

Tudi Afrika ima velika drevesa, mej njimi sta posebno znamenita alpafu in baobab. Največji baobab je v vasi Grand Golaz v Senegambiji. Deblo ima 10 metrov v premeru, a le 9 metrov visokine. Srednja veja pné se do 18 metrov na visoko, dotim druge vodoravne veje segajo 15 do 18 metrov daleč,

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 30. oktobra.

Iz državnega zbora.

Za sedanje razmere mej posameznimi strankami in proti vladi jako karateristična dogodbica primerila se je v zadnji seji odseka za odmero pristojbin. Že v zadnjem zasedanju je bila vlada predložila državnemu zboru zakonsko predlogo, določujočo, da je zapuščinsko imetje inozemcev oproščeno zakonite pristojbine, ako je zapuščina premakljiva. Ta predloga storila se je z ozirom na ogerske podanike, ker se je izvrševala doslej neka praksa, ki je bila v izrecnem protislovju s principom, da je od premakljive zapuščine dajati pristojbino tisti državi, kateri je pripadal zapustnik. Pristojbinski odsek vsprejel je sicer predlog, da se začne o tem načrtu specialna razprava, toda že § 1. ni našel milosti pri večini odseka. Ta paragraf določa namreč, da je inozemcev zapuščina oproščena vseh pristojbin, katere se navadno pobirajo v bogoljubne namene. Večina odseka zagovarjala je pa nasproti finančnemu ministru načelo, da spada ta predlog v kompetenco deželnih zborov in ga je zato odklonila. Ker je odklonjeni paragraf jedro vsej predlogi, primorala je vlada umakniti jo do cela. Ta dogodbica, ki se je primerila v pristojbinskem odseku, je prekarateristična za razmere v državnem zboru v obče, a tudi za ves politični položaj.

Proračunski odsek

razpravljal je v več sejah proračun naučnega ministerstva. Razprave bile so vselej jako obširne in temeljite in vse stranke, Čehi in Nemci, Poljaki in Rumuni spravliali so v razgovor specialne svoje želje, le slovensko šolstvo urejeno je tako uzorno, da ni bilo kaj povedati o njem, še menj pa pritožiti se o čem. Proračunski odsek rešil je ves proračun naučnega ministerstva, tako, da pride že prihodnje dni pred zbornico.

Nemški nacionalci mej sabo.

Poročali smo že, da so v klubu nemških nacionalcev nastale neke difference in sicer radi tega, ker se je načelnik tega kluba poslanec dr. Steinwender izrazil jako zaničljivo o češko-nemškem sporu, ki upliva na vso notranjo politiko našo dosti bolj, nego je to upravičeno ne samo s stališča države, nego tudi s stališča Nemcev. Ker so v klubu nemških nacionalcev tudi nekateri zastopniki, nemško-češki čutili so se ti, po omenjeni izjavi zadete, in bi bili izstopili, da se dr. Steinwender ni z njimi pobotal. Druga diferenca nastala je vsled tega, ker so nekateri člani tega kluba podpisali neko interpelacijo poslanca Schneiderja ter sploh pri vsaki priliki kazali svoje simpatije za protisemite. Poslanca Kraus in Bernerstorfer zahtevala sta, da izstopijo dotični poslanci iz kluba, a ker se njuni želji ni ustreglo, izstopila sta sama. Klub štel je doslej 20 članov vsled izstopa omenjenih dveh poslancev skrčilo se je število članov na 18.

Občinske volitve v Pragi.

Te dni volili so v Pragi 31 mestnih odborikov. Mlado- in Staročehi postavili so za to volitev svoje posebne kandidate. Izvoljenih je bilo 20 Staročehov in 11 Mladočehov. Staročehi zmagali so samo v prvem in drugem razredu in to le s pomočjo vlade, ki je njim na korist zastavila ves svoj upliv. Vzlic temu dobili so mladočeški kandidati jako mnogo glasov, tako da se sme reči, večina meščanstva oddala je svoje glase za mladočeške kandidate.

tako da je drevo bolj podobno celemu drevesu, nego samo jednemu deblu. Muri so deblo izdolbili in imajo sedaj v votlini svoje občinske seje.

Posebno znamenito je indijsko figovo drevo (*Ficus indica*). Veje širijo se na vse strani, nekatera pošilja odrastke v tla, da nastanejo zopet nova debela. Noben žark solnca ne prodere figove sence in na tisoče ljudi nahaja v njej zavetišče pred žarečimi solničnimi žarki. Drevo raste stoletja in stoletja naprej, orjaška rastlinska skupina, ki je svet za se. Največje figovo drevo stoji na nekem otoku v reki Nerbuda. Pred viharjem 1783. leta imel je 1300 večjih in 3000 manjših debel in večkrat je po 6000 do 7000 vojakov hladilo se v njegovi senci. Pravljica trdi, da je že Nearh, Aleksandra Velikega spremljevalec, to drevo videl in občudoval.

In tako ima vsak del sveta svoja drevesa, katera se odlikujejo po starosti in visokosti. Mi Slovenci pa v tem oziru nismo posebno bogati, vsaj razven spredaj omenjene tise, nemamo skoro ničesar, da bi se ponašali in še o tem, kar imamo, ni nikjer nič zapisanega. In gotovo bi se kaj zanimivega našlo, treba le zanimanja. Tu in tam so stara drevesa in z njimi v zvezi čujejo se pripovedke iz davnih časov, a nikogar ni, da bi jih za beležil. Pokojni Davorin Trstenjak imel je tudi v tem oziru odprto oko in pobiral ostanke. Tako je v „Novicah“ 1857. l. v 3. številki priobčil svoje po-

Ogerski primas.

Javno mnenje na Ogerskem bavi se zlasti z uprašanjem, kdo bode naslednik umrlega primasa. Vlada spravila bi rada na to mesto odličnega pri- stasa svojega, nadškofa Samasso, katerega pa v Rimu nič prav-ne marajo, ker je preveč liberalen in bi vladi dopuščal več upliva na cerkvene zadeve nego ga ima sedaj. Govori se, da je cesar že pre- zentoval nadškofa Samasso za mesto ogerskega pri- masa, da pa kurija še ni dala odgovora, ker še niso končana diplomatska pogajanja. Skrajni kleri- kalc na Ogerskem, katerim je nadškof Samassa trn v peti, ker jih ne protežuje, kakor bi radi, pa javljajo v svojih listih, da je kurija na prezentacijo vlade že 24. septembra odgovorila in odklonila ime- novanje nadškofa Samasse.

Vnanje države.

Rumunski kralj.

Z veliko slavnostjo, kakor je navadna pri takih prilikah, vsprejeli so v Berlinu kralja Karola rumunskega, katerega novejša potovanja so vzbudila toliko senzacije in rodila celo vrsto raznih ko- mentarjev. Brez političnega pomena to potovanje gotovo ni, akopram se ne da povedati, nameravali Rumunija res pristopiti k trojni zvezi. Dozdaj se o Berolinskem obisku še nič tacega ne čuje, kar bi dalo povod misliti na kakšna diplomatska pogaja- nja mej Nemčijo in Rumunijo. Jedino to, kar je govoril rumunski kralj pri banketu častnikov tistega polka, kateremu je on imejitelj. Rekel je namreč: „Veseli me, da sem mogel prenesti mej voj- sko rumunsko tiste principe, na katerih se snuje moč in slava pruske vojske in cele nemške države.“ — Kralj rumunski mudil se bode v Berlinu le še malo dni in potem odpotoval domov. Nasproti že javljenim trditvam umaknil se bo kralj Karol pre- stolnici naši, Dunaju, in jo krenil kar naravnost čez Budimpešto v Bukurešt.

Nemci v Afriki.

Izredna sreča, katero ima Nemčija pri vseh svojih političnih podjetjih, zapustila jo je v Afriki. Iz začetka zasnovala je kolonizacijo, osvojenih si delov v veliki meri, kmalu pa bila primorana od- povedati se kolikor toliko fantastičnim uamenom. O Emin-paši se že zdavna nič več ne čuje, a tudi kolonije pri Zanzibaru se zmerom bolj krčijo. Od- poslali so zdaj iz Berlina novega upravitelja v Afriko, civilnega uradnika, a težko je reči, se mu li bode posrečilo naloženo delo.

Dopisi.

Iz Trsta 29. oktobra [Izv. dop.] Volilni boj se še vrši, ko pišem te vrstice, o končnem izidu mi ni še znano, ker slavna vlada je uničila volitve v S. Vincentu, kjer je hrvatska stranka zmagala, a uničila ni volitve v Poreču, kjer so Lahji zmagali, dasi so se vršile v nebo upijoče krivice. Vsemu svetu bi moralo biti znano postopanje vladnih komisarjev proti onemu narodu, kateri si hoče priboriti svoje svete pravice po poštenem potu.

Nečem iti dalje o tem, nečem opisati postopanja vlade same, saj o tem se bode že še govo- rilo na odločilnem mestu. Mi tukaj zdihujemo, te- kamo zbegani okrog, naš ubogi isterski narod nima zaščitnika, kateri bi mu varoval njegove svete pra- vice pred tujim nasilstvom. Zato se zatekamo k vam, slovenski poslanci, — a čuj! glej! čudi se svet, najdemo li pri vas zaželjeno pomoč, naj-

topisne utise po Koroškem. Ondu pravi mej drugim: „Ne daleč od stare Feurnije proti Dravi stoji ka- pela sv. Magdalene. Dalje gori so 3 ponikve, „die Blutmulden“ (krvave krnice). Tu so neki Franki Slovence potolkli in žrtvenik njihovega molika raz- drli. Umirajoči Mike (višji dnhoven), izgovoril je maščevanje: Ko bodo lipe trikrat zrastle, bodo Slo- venci tam zakopani dremelj (buzdovan) poiskali in žena bližnjega kmeta Partuša ostalega nemškega vojvodo z burklami ubila. Partušica bode na Kersni- kovo sina rodila, ki bode oni dremelj našel.

Na Lipniškem polji stoji tudi prekrasna lipa. O njej se pripoveduje, da bode po končani bitki slovenski vojvoda na njo svoj ščit obesil in potem pod njo razsojal pravde in prepire. V obče mora na slovenskem Štajerskem, osobito na Pohorji biti še nekaj starih dreves, katera bi bila omembe vredna.

Na Kranjskem je zares znamenita izvirna se- demvrha smereka pri graščini na Brdu (Lukovica) in orjaške lipe v Novi Štifti pri Ribnici, katere naj bi kdo glede dimenzij in starosti opisal. Na No- tranjskem utegnili bi se tudi še nahajati nekateri ponosni zastopniki naših gozdov. Na Primorskem pa so menda najlepše velikanske tri lipe v Šmariji pri Sežani, dočim se Dutovlje ponaša, da ima naj- lepše češnje, Tomaj pa najlepše kostanje. I s tem bodi kratka ta razprava završena.

demo li pri vas naše zagovornike? Morda. — A kako bo li to možno, ko podpirate take može, ko podpirate ono vlado, katera je pokazala, da ni bila na vaši — to je na slovanski strani v Istri. Vi slavni slovenski poslanci, vi, ki vas je narod izbral iz svoje srede, da bi mu zahtevali svete pravice na odločilnem mestu, vi cvet naroda, vi podpirate še nadalje to vlado, katera je postopala z vašimi si- novi tako čudno? Vi južnoslovanski očetje, kaj vi še nadalje mislite podpirati može, kateri znajo jednako- pravni kruh tako čudno deliti vašim otrokom? Če vse to delate, ste vi še naši poslanci, ste vi še za- stopniki slovenskega naroda, ki trpi sedaj z vašim konservatizmom take krivice? Vi slavni može, ple- šete še vedno z ono vlado, katere organ „L'Adria“ je pohvalil z „bravi“ one Lahe, ki so z ne- zakonitim postopanjem pripomogli, da so zma- gali Italijani v Poreči. Vidi se, da je vam še po godu ona vlada, koje organi znajo tako lepo pritiskati na volilce, da očitajo Hrvatom nehvalež- nost, ako nočejo glasovati za Laha.

Gospoda! če ste zadovoljni z vsem tem, če je vam več taka vlada, nego svete pravice našega naroda, nego blagor naših bratov v Istri, tedaj vam pa kar na vsa usta povemo, da narod ni s tem zadovoljen — da narod se ne more več za vas ogrevati, ker pokazalo se je, da vi delate proti njega volji — ergo — več niste njega zastopniki. Ne le to, da vlada v Gorici ni nikakor podpirala slovenskih kandidatov, ne le to, da ona sedaj ni- kakor ni podpirala hrvatskih kandidatov v Istri, postopala je še drugače. Če torej tako vlado pod- pirate, koja se pri volitvah nikakor ne kaže pri- jazna nam ubogim Slovincem, za Boga! kaj naj si misli o vas trezno-misleč človek?

Le tako gospoda, le tako naprej in potem pa tarnajmo, da se nam slabo godi tukaj na meji. In ti, dragi mi „Slovenec“, ki se tako ogrevaš za svoje može, ki kar na vsa usta kritiš, kake blage dušice so, ki si še prejšnji teden trdil, da vi konservativci delate za blagor tukajšnjih Slovencev in Hrvatov, sedaj govori, kaka je tvoja vest, da si spravil take može na tako odločilna mesta!

Če se še jedenkrat drzneš trditi, da ti je mar tlačeni slovanski narod, družega sredstva ti ne vem, nego da iz srca milujem onega, kateri bi ti še kaj verjel.

Prosveta.

Srednjeevropski čas.

S 1. oktobrom upeljali so pri vseh železnicah, poštah in brzojavnih uradih naše monarhije tako- imenovani „srednjeevropski čas“, t. j. dnevni čas se računa sedaj po 15. poldnevniku vzhodno od Gri- niča, ki odgovarja 30° 40' vzhodno od Ferra. Ta poldnevnik gre skozi Zgorelec (Görlitz) v Šle- ziji, Liberec (Reichenberg) in Henrikov Gradec (Neuhaus) na Češkem, Gmünd in Am- stetten na Spodnjem Avstrijskem, Vordernberg in Frohnleiten na Štajerskem, Spodnji Dravberk na Koroškem, Zagorje in Trebno na Kranjskem, Pag v Dalmaciji in skozi Kata- nijo na Siciliji. Ta poldnevnik drži pol stopinje vzhodno od Ljubljane in torej tudi vzhodno od Praškega poldnevnika, po katerem se je poprej čas računil. Ker pride na vsako stopinjo zemljepisne dolžine 4 minute časovnega razločka, zato kažejo sedaj železniške in poštne ure poldne, ko v Lju- bljani in Celovcu še manjkata dve minuti do poludne.

V Zagrebu kažejo ure poludne 4 minute pred železniško in pošno uro. V Mariboru, na Prager- skem in v Brezicah pade pravo poludne dve minuti pred srednjeevropskim časom, na Zidanem mostu pa le 20 sekund poprej. V Porečah na Koroškem, potem v Radovljici in Šent Petru na Krasu je polu- dne 3 minute in 20 sekund po srednjeevropskem času, v Divači ravno 4 minute pozneje, v Trstu 4' 45'', v Nabrežini 5' 20'' in v Gorici 5' 40'' poz- neje. Na Trbižu kažejo železniške ure poludne že 6 minut pred pravim poludnevom, na Pontablju pa 6 minut in 40 sekund. Kedor po železnici potuje, naj si te razločke dobro zapomni, da ne bode za- mudil vlakov in si nakopal nepotrebnih stroškov.

Zaradi prispodabljenja navajamo tu še sledeče zemljepisne dolžine na Kranjskem:

13° 40': vzhodne hiše v Belipeči.

14° : Petrovobodo, Col, Naklo.

14° 10': Lesce, Dražgoše, Sv. Križ v Poljanah.

14° 20': Veliki most (Teufelsbrücke), Zehnica, Bi- stra, Kuteževo, Goli vrh, Kal pri Šent Petru.

- 14° 30': Kokra, Lahovice, Ljubljana, Iška vas, Bloke, Knežja njiva.
- 14° 40': Prevoje, Grosuplje, Nova Štifta pri Jurjevici, Srednja vas.
- 14° 50': Litija, Artiža vas pri Št. Vidu, Fužine, Koflern.
- 15° : Zagorje, Gornji Osrednek, Račje Selo, Vrh Trebno, Vrbovec, Srednji Lipovec, Rog (Hornbichl), Alt Friesach, Römergrund.
- 15° 10': Cerkev sv. Katarine nasproti Zidanemu mostu, Pijavce pri Mogronogu, Mihelja vas, Otovice.
- 15° 20': Log pri Boštanci, Bučča, Mahova, Mihova, Malinci pri Badovincu, Bojana vas, Grdani pri Vinici.
- 15° 30': Hrastje pri Drnovem, Šutna pri Sv. Križi.
- 15° 40': Velika dolina mej Savo in Bregano.
- NB: Deset minut zemljepisne dolžine pomeni razločka glede časa štirideset sekund.

Domače stvari.

— (Članek „Slovenski državni poslanci“ in javno mnenje.) Z ozirom na ta članek došlo nam je nastopno pisemce iz Ljubljane: „Ker Vam je zaradi Vašega izvrstnega članka o popustnosti naših državnih poslancev došlo že več izjav popolnega zadoščenja, bodi dovoljeno tudi petnajstotnici Ljubljanskih narodno-naprednih volilcev, ki se je baš zaradi tega v prijateljskem stanovanju zbrala, javiti, da se z Vašim člankom popolnoma strinja. Kličemo Vam: „Le naprej! Živeli Mladočehi, živeli njih bodoči zavezniki!“ **Bodite preverjeni, da stoji vsa Ljubljanska inteligenca z Vami in odobruje Vaše odločno postopanje.** Volilci.

— (Iz Ilirske Bistrice) pišejo nam o istem predmetu: Hvala Vam za pojasnilo žalostnega postopanja naših državnih poslancev v številki 244. od 26. oktobra t. l. — Govorili ste nam iz srca in odobrujemo popolnoma Vaše ugovore proti njihovu postopanju; to ni slovanska vzajemnost, kakor si jo mi želimo. Češkim poslancem pa, — ki se v trenutku, ko naši poslanci na svoje dolžnosti pozabljajo, potezajo za slovanski narod, kličemo: „Na zdar!“ Tudi za naprej pričakujemo od Vas, da našim državnim poslancem pri vsaki priliki posvetite, za kar Vam bodemo za vsak slučaj hvaležni.

S posebnim spoštovanjem

volilci Bistriškega okraja.

— (Imenovanje.) Carinskega urada kontrolor g. Živny v Ljubljani imenovan je vrhovnim oficijalom pri glavnem carinskem uradu v Gradci.

— (Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“) bode pelo v nedeljo vseh svetnikov dan svojim umrlim članom tri žalostinke na starem oddelku pokopališča sv. Krištofa, pri velikem križu, ob 1/4. uri popoldne.

— (Za rezervne častnike.) Po odloku c. kr. državnega vojnega ministerstva nemajo na lastne stroške aktivno službujoči častniki v rezervi ob priliki orožnih vaj, ki se vrše izven garnizijskega mesta, nobene pravice, zahtevati stanovanje na račun erarja.

— (V Katoliško knjigarno ulomil) je skozi okno danes ponoči neznan tat. Predno pa je še mogel dovršiti svoje delo, prepodila ga je mestna straža. Tat popihal je proti Ljubljani in skočil v vodo, ter tako ubežal straži. Odnesele baje ni ničesar. V vodi klical je na pomoč in se ne ve, je li preplaval vodo ali pa morda ponesrečil.

— (Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske) od 18. oktobra do 24. oktobra. Novorojencev je bilo 29, mrtvorojenca 2. Umrlo je 10 oseb, mej njimi za grižo 1, za jetiko 1, za različnimi boleznimi 8. Mej umrlimi bili so 3 tučci, 3 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli za ošpicami 15, za škrlatico 2.

— (Dobava za c. in kr. vojsko.) C. in kr. državno vojno ministerstvo namerava si potrebnost 8000 zimskih kočev, 6200 poletnih odej in 5700 konjskih plaht za leto 1892 zagotoviti potom splošne konkurence. Zmožni in solidni podjetniki se s tem vabijo, da svoje ponudbe vložijo najkasneje do 24. novembra 1891 do 10. ure popoldne pri državnem vojnem ministerstvu. Kakovostni in drugi podrobni pogoji razvidijo se iz zvezka pogojev, kateri leži s ponudbenim obrazcem vred vsakemu na ogled tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Te zvezke pogojev je lahko tudi kupiti za 4 kr. tiskana pola pri vojnih intendancijah.

— (Umor.) Marija Blatnik, dekla iz Krke, porodila je v zaporu v Novem mestu otroka, za katerega je skrbela domovinska občina matere, dokler ni ta prestala odmerjeno jej kazni. Dne 13. t. m. izpuščena je bila Marija Blatnik iz zapore in s svojim otrokom odpotovala na Gorenjsko, kjer je nihče ne pozna, in kjer, kakor je mislila, bode dobila kako službo v zlic temu, da ima nezakonskega otroka. Ker pa ni dobila službe, in so jej pošli denarji, vrgla je svoje dete v Savo, potem pa odpotovala v Ljubljano in se v soboto sama ovadila sodišču.

— (Iz Trebnega) poroča se telegrafično, da je tam umrl orglar in bivši župan Jan. Mandlin. Naj v m. p.

— (Bralno društvo v Kostanjevici) priredi dne 8. novembra t. l. v društvenih prostorih veselico s tombolo in petjem. K obilni udeležbi vabi najuljudnejše odbor.

— (Iz Ilirske Bistrice) se nam piše: Da kraška burja ni prijetna, to je znano vsakemu, kdor jo je skusil. Toda kar je včeraj popoldne, po noči in danes dopoldne počenjala pri nas, to presega že vse meje. Brez števila oken je utrla, strehe razkrila, dimnike poškovala, drevje lomila in sploh tudi ljudem, ki so bili slučajno na poti, zapustila kaj za spomin. Vender upamo, da se še ni za stalno naselila pri nas.

— (Osobne vesti.) Vojaški duhovnik gosp. I. Klobovs premeščen je iz Maribora v Sarajevo.

— (Nesreča v rudniku.) V Ojstrem zasulo je sekača Martina Ž. ter je bil težko ranjen in poškodovan. Urok nesreči bil je, da je bil roval slab podprt, ker so je za kake tri četrte kvadratnih metrov materijata usulo na ponesrečenega delavca, ko je baš imel mal počitek.

— (Družba sv. Mohorja.) Kakor smo že naznanili, pričela je družba z razpošiljanjem družbinih knjig za to leto, katerih je šest, namreč: Koledar za l. 1892, ki ima poleg imenika razno poučno in zabavno berilo in več slik; 2. Življenje Marije in sv. Jožefa (obe v veliki 4 obliki); 3. Slovenske večernice, 45. zvezek; 4. Občna zgodovina, 15. snopič; 5. Fizika, ali nauk o prirodi, 2. knjiga; 6. Gospod, teci mi pomagat — molitvena knjiga. Vse knjige so prav lično tiskane v družbini tiskarni in bodo gotovo dobro došle narodu za dolge zimske večere. Družba šteje letos 51.827 članov. Število udov naraslo je v vseh krajih, vesel dokaz, da družba v zlic ogromnemu številu udov še ni dospela do svojega vrhunca. V Ljubljanski škofiji pomnožilo se je število udov za 1853, v Lavantinski za 125, v Krški za 242, v Tržaško-Koperski za 125, v Ameriki za 63 itd. V vsem je pristopilo novih udov 3743, kar je gotovo lepo število in dokazuje, kako globoke korenine ima družba mej narodom. Naj bi se jednako množilo število udov tudi še z naprej posebno v onih krajih, ker je ljudstvo še bolj potrebno pouka po knjigah.

— (Komisija za regulacijo Drave) na Koroškem podala se je v Rožno dolino ter se bode vozila po Dravi od Humberga navzdol, da se preveri, se li bode uredila Drava tudi v spodnji Rožni dolini od Rezence naprej, kar dozda še ni določeno.

— (Kupovalcem vina.) V Skednju pri Trstu pridelali so letos obilo in dobrega vina. Vnanjem kupovalcem priporočamo tudi ta kraj in podarjamo, da so sedaj razmere veliko ugodnejše, ker jim ne treba plačati izvozne carine, kakor pred odpravo proste luke. Natančnejša pojasnila dobe se pri gospodarskem društvu v Skednju.

— (Burja v Trstu.) Kakor na Krasu, tako razsaja te dni strašanska burja tudi v Trstu. Po mestu so napeljali vrvi, za katere se prijemajo ljudje, da jih burja ne popiše v morje. Vender je zunaj mesta burja vrgla dva človeka v morje. Čutimo jo celo tu v Ljubljani, kjer se je temperatura jako znižala in po toplih dneh postala upravo zimska.

— (Meščanska pivovarna v Plzinu) dobila je za svoje znane izborne izdelke na razstavi Praški državno častno diplomu kot prvo darilo. Glavni zastop te pivovarne ima, kakor znano, za Kranjsko, Koroško, Štajersko, Hrvatsko in južno Ogersko gosp. F. S. Schemdiwy v Gradci.

— („Amerikanskega Slovenca“) došla nam je 7. številka, ki je izšla v Chicagu dne 15. t. m. Kakor prejšnje ima tudi ta številka prav različno in zanimivo vsebino.

— („Matica Hrvatska“) razpošilja v tem mesecu svojim članom „Izveštaj“ za upravno godinu 1890. vabeč jih in druge rodoljube k obilnemu pristopu. Za tekoče leto izidejo knjige meseca decembra: 1. Crte o magnetizmu i elektricitetu, 2. Povjest srednjega veka, 3. Slike iz svjetske književnosti, 4. Životopisi glasovitih Hrvata, 5. Dve drami: „Tenta“ i „Grobničko polje“ od dr. Demetra. 6. i 7. Dve zabavni knjižici. 8. „Slike iz Bosne“. Poleg tega proti plačilu 1 gld. še 9. zvezek: Prevodi grških in latinskih klasikov: „Plutarhovi životopisi glasovitih Grka i Rimljana“ I. del. Članov je bilo 1890. l. 7787. Izdala je „Matica“ za knjige 22.539 gld. 43 kr. Glavnice ima 35.404 gld. 62 kr. in hišo, cenjeno na 60.000 gld. Poleg tega upravlja še razne literarne ustanove, iz katerih nagraduje dobre spise, tako, da ves imetek iznaša 66.119 gld. 09 kr. Izmej slovenskih poverjeništev šteje: Ajdovščina 22 članov, Gorica 33, Ljubljana 44, Maribor 11, Metlika 13, Sežana 33, Tomlin 9, Trst 48 in še nekateri kraji po nekoliko udov. Vsak Slovenec, ki na novo pristopi, dobi povrh še „Rječnik hrvatsko-slovenski. Članovina 3 gld. Ljubljansko poverjeništvu pošlje č. društvenikom „Izveštaj“ na dom ter prevzame udnino od onih članov, ki je še nise izročili. Poverjenik je Ant. Zlogar, kurat na gradu, pooblaščen za vsprejemanje udnine je tudi knjigovez Ivan Bonač, Poljanska cesta št. 10. Do 20. novembra se vsprejemajo člani.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Kanfanar 29. oktobra. Včerajšnji izbor v St. Vincentu uničen, danes opoldne novi izbor. Borba strašna, neznosna, neverjetna, škandalozna.

Trst 30. oktobra. Po silni borbi zopet zmagali v St. Vincentu z 19 glasovi večine. Danes konačna volitev. Mi 110, nasprotniki 105 volilnih mož.

Pulj 30. oktobra. Pri drugi volitvi v St. Vincentu sijajno zmagali. Živio članek „Slovenski državni poslanci!“ Se z radostjo strinjamo. Živio naš Matko in slovanska vzajemnost!

Puljski rodoljubi.

Trst 30. oktobra. Leginja izvoljen s štirimi glasovi večine. Živio!

Kanfanar 30. oktobra. Dr. Matko Leginja izbran državnim poslancem. Narod oduševljen. Naprej!

Sofija 29. oktobra. „Agence Balcanique“ oporeka iz avtentičnega vira vesti nekaterih listov o utrjevalnih delih pri Plevni in pri Nikopolu.

Pariz 29. oktobra. Govori se, da bode prišel Giers po končanem zdravljenju v Wiesbadenu za nekuj dnij v Pariz.

Dunaj 30. oktobra. Jutranji buletin o zdravju nadvojvodinje Margarete: V noči opeotovani nevarni napadi slabosti. Še le proti jutru trip nekoliko bolji. Nezavest trajna.

Praga 30. oktobra. „Hlas Naroda“ poroča, da je grof Harrach odklonil predsedništvo v odseku za etnografično razstavo v Pragi, utemeljujoč to s preobilico drugih poslov.

Beligrad 29. oktobra. Da se Srbija brani obravnavati ob jednom z Nemčijo in z Avstrijo, pripisuje se ruskemu uplivu.

Razne vesti.

* (Medicinska fakulteta v Lvovu.) „Gazeta Lvovska“ naznanja, da je cesar odobril ustanovitev medicinske fakultete na Lvovskem vseučilišču početkom šolskega leta 1894/95, ako bode državni zastop dovolil potrebne fondе.

* (Hripa) razširila se je po vsej Galiciji in Bukovini. V Lvovu je ni liše, v kateri bi ne bilo nekoliko bolnikov. Zdravniki imajo sila posla in v lekarnah ne morejo skoro več zmagovati dela.

* (Strajk tiskarjev.) V 67 tiskarnah v Lipskem odvedalo je delo 900 stavcev, 300 tiskarjev in 440 delavk. V delu ostane še 307 stavcev, 108 tiskarjev in 281 delavk, ki neso odpovedali še dela.

* (Čin blaznega.) Neka Dunajska lovška družba nastavila je v vasi Wullersdorf lovca, ki je te dni bržkone v blaznosti, napadel ob drugi uri ponoči, na sredi trga tri mladeniče s svojim lovskim nožem. Jednemu razklal je črepijo, drugemu odsekjal je več prstov, tretjemu pa je presekaj roko. Vsi trije mladeniči ranjeni so smrtno. Besnega lovca so zaprli.

* (Nesreča na železnici.) Osební vlak iz Lyona v Grenoble skočil je pri Moiransu s tira. Osem oseb je mrtvih, okolu 25 pa težko ranjenih.

■ Anatherinova ustna voda in zobni prašek ■

ohrani usta, krepča čeljustno meso ter odpravlja slabo sapo iz ust.

Jedna steklenica ustne vode velja 40 kr.; jedna škatlja zobnega praška 20 kr.; 12 steklenic 4 gld.; 12 škatelj samo 2 gld. (81—134)

Lekarna Piccoli, „pri angelju“, v Ljubljani, Dunajska cesta. Naročila se izvršujejo z obratno pošto proti povzetju zneska.

Tužci:

29. oktobra.

Pri **Malič**: Pl. Bellschan, Bertha, Scholz iz Gradca. — Basar s Ptuj. — Graf, Schafranek, Horowitz, Zampa, Kellermann, Schulz, Neufeld z Dunaja. — Tell iz Celovca. — Finger iz Prage. — Krichuber iz Celja.

Pri **Stonu**: Pl. Udvarnoky, Newly iz Trsta. — Pohl iz Warnsdorfa. — Taussig iz Linca. — Ibol, Gebhardt, Röhringer, Goldhamer, Fabiani, Honsak, Grümmer z Dunaja. — Kvas iz Maribora. — Kumer z Gorenjskega. — Švrljuga iz Zagreba. — Wachtl iz Plzna. — Zarembo iz Gradca. — Lončarič iz Selca. — Moline iz Tržiča. — Demšar iz Železnikov. — Dr. Temnikar iz Slovenjega gradca.

Pri **bavarskem dvoru**: Peris iz Jaske. — Pri **južnem kolodvoru**: Banquelli iz Vidma. — Trautman iz Gradca. — Schlesinger z Dunaja. — Pri **avstrijskem cesarji**: Schaffer iz Kamnika. — Perše iz Mokronoga.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
29. okt.	7. zjutraj	736.2 mm.	1.6° C	m. vzh.	jasno	
	2. popol.	736.2 mm.	6.2° C	m. vzh.	jasno	0.00 mm.
	9. zvečer	737.3 mm.	1.2° C	sl. vzh.	jasno	

Srednja temperatura 3.0°, za 5.1° pod normalom.

Dunajska borza

dne 30. oktobra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	gld. 91.55	gld. 91.50
Srebrna renta	91.35	91.35
Zlata renta	109.10	109.30
5% marena renta	101.40	101.70
Akcije narodne banke	1004	1005
Kreditne akcije	276.50	276.25
London	117.50	117.55
Napoli	9.34	9.34
C. kr. cekini	5.59	5.59
Novoske marke	57.75	57.75

Tužnim srcem sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je danes v jutro ob 7. uri naša dobra, skrbna mati, oziroma stara mati in prahabica, gospa

IVANA LIKAR

v 67. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb predrage ranjce bode v petek dne 30. oktobra ob 4. uri popoldne.

Svete maše zadušnice brale se bodo v farni cerkvi Grahovski.

Nepozabljivo ranjco priporočamo v blag spomin in molitev.

Grahovo, dne 29. oktobra 1891.

Hinko Likar, nadučitelj, Ivan Likar, učitelj, sinova. — Josipina Drmelj roj. Likar, Amalija Kecelj roj. Likar, hčeri. — Ivan Troha, c. kr. uradnik v pok., brat. — Marija Troha, sestra. — Karol Drmelj, nadučitelj, Alojzij Kecelj, učitelj, zeta. — Marija Likar roj. Čerin, sinaha. — Rudolf Završnik, učitelj. — Karol, Engelbert, Evgenija, Josip, Albina omož. Završnik, Ivan, Ludovik, Gabrijela, Miroslav Drmelj; Amalija Kecelj; Minka, Anica Likar, unuki. — Alfonz Završnik, praunuk. (934)

Izjava.

Ker se od znane strani trosijo o meni nesramne laži, izjavim tem potom, da sem gostilno „Pri avstrijskem cesarji“ vsled neznošnih, škandaloznih hišnih razmer prostovoljno zaprl in da sem jaz diktiral pogoje, pod katerimi se sme gostilna pred 1. majem odpreti.

V Ljubljani, dne 28. oktobra 1891.

(935) Jakob Milavc.

Velika zbirka nagrobnih vencev

in venčnih trakov

v vseh barvah in vsake širokosti od 30 kr. naprej.

Najnovejše: (878—8)

žalni trakovi iz krêpa.

Napisi za venčne trake, lepi in trpežni, dobivajo se samo pri

ERNESTU STÖCKL-nu v Ljubljani.

J. S. BENEDIKT

v Ljubljani

na Starem trgu

ima

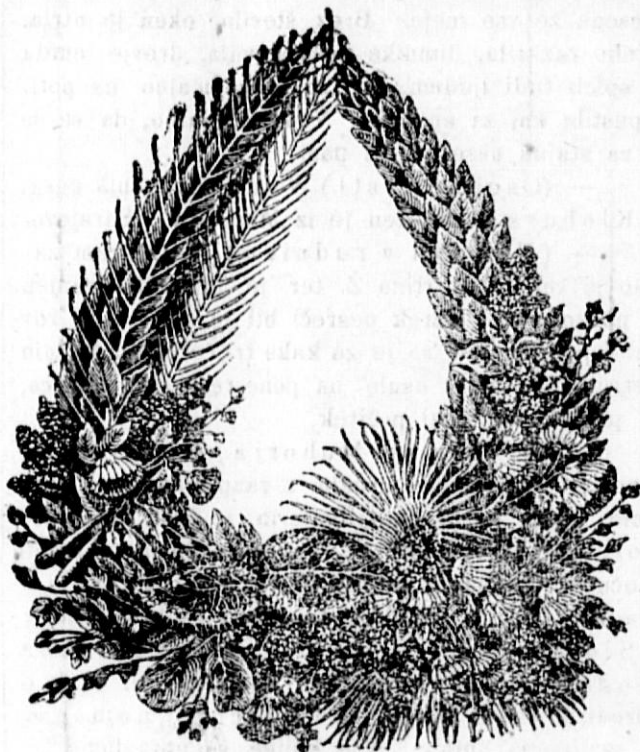
v največji in najlepši izberi

vence za grobove

in

(915—3)

trakove za vence.

Gostilna „Pri avstrijskem cesarji“ na Sv. Petra cesti.

Podpisanec udano naznanja slavnemu občinstvu, da bode v soboto dne 31. t. m. zvečer zopet odprl imenovano gostilno.

Točilo se bode izvrstno dolensko in hrvaško vino, najboljši prosekar in istrijanec, kakor tudi izborna marcno pivo bratov Reininghaus iz Gradca. — Skrbel bode za ukusna jedila in točno ter prijazno postrežbo.

Za mnogobrojno udeležbo se priporoča z velespoštovanjem

IVAN TOSTI,

(932—2)

gostilničar.

Lepo in bogato s pristnim zlatom pozlačene

nagrobne križe

priporoča po nizkih cenah

ANDREJ DRUŠKOVIČ

trgovec z železnino

v Ljubljani, Mestni trg 10.

Na zahtevanje depošljejo se obrazci in centik franko. (894—10)

Plzensko zimsko pivo.

Usojamo se naznaniti, da se začne razpošiljatev našega

zimskega piva

dne 1. novembra t. l.

V Plznu, meseca oktobra 1891. l.

Meščanska pivovarna v Plznu

ustanovljena l. 1842.

Glavna zaloga: **F. SCHEDIWWY**, Gradec, Annenstrasse 19.